

1985, 16. září – Sdělení VONS č. 466 „Proces s písničkářem Josefem Nosem“ o rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 odsuzujícím Josefa Nose pro trestné činy rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví a příživnictví k podmíněnému trestu odnětí svobody a k peněžitému trestu a o rozhodnutí Městského soudu v Praze rušícím rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 a vracejícím věc k došetření.¹

Dne 5. 10. 1984 byl písničkář Josef Nos odsouzen senátem Obvodního soudu v Praze 1², jemuž předsedala JUDr. Příbková³, k trestu odnětí svobody na dva roky a podmíněnému odkladu na pět let a k peněžitému trestu ve výši 10 000 Kčs. Byl obžalován z trestných činů rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1, 2 b tr. zákona a příživnictví podle § 203 tr. zákona, protože „nejpozději od 4. 8. 1978 a nejméně do 12. 8. 1982 vystupoval bez platné umělecké kvalifikace jako zpěvák a kytarista při veřejných vystoupeních za honorář, který neoprávněně účtoval ve smyslu vyhlášky č. 40/70 [dle] §§ 18 a 21, svá vystoupení fakturoval fakturami Svazu hudebníků, pobočka Praha včetně režijních nákladů a za uvedené období měl z této činnosti čistý zisk ve výši nejméně 26 860,30 Kčs, přičemž současně účtoval pořadatelům⁴ v období nejméně⁵ od 30. 6. 1978 do 22. 4. 1981 nejméně v 37 případech použití osobního motorového vozidla Dacia 1300, SPZ AN-39-98, ač k dopravě na místo vystoupení použil prostředků hromadné dopravy, a takto získal částku nejméně ve výši 11 101 Kčs, přičemž po celé období, kdy se dopouštěl uvedeného jednání, nikde nepracoval, o práci se nezajímal a žil z peněz, které získal popsanou trestnou činností“.

Dne 15. 2. 1985 proběhlo u Městského soudu v Praze za předsednictví JUDr. Zdeňka Bureše odvolací řízení. Prokurátor navrhol nepodmíněný trest odnětí svobody, peněžitý trest a uvalení ochranného dohledu. Obhájce JUDr. Neumann vyvrátil všechny body obžaloby a požádal, aby byl Josef Nos v plném rozsahu zproštěn viny. Podle obhajoby Josef Nos dostal oznámení o nesložení kvalifikační zkoušky na předtištěném formuláři bez řádného

razítka a podpisu odpovědné osoby, a proto tento dokument neměl právní platnost. Sdělení se týkalo odnětí kvalifikace v oboru instrumentace, nikoli v oboru zpěv. Zkoušky pro obor zpěv složil obžalovaný v roce 1977. Josef Nos honoráře řádně přihlašoval a platil z nich daně podle předpisů. Fakt, že umělecká agentura po čtyři roky nezasáhla proti činnosti Josefa Nose, svědčí o tom, že nešlo o protizákonnou činnost. Šlo o činnost, jež byla řádně evidována a propagována plakáty po území celé ČSSR. Nelze ji tudíž kvalifikovat jako nedovolené podnikání. Pro Josefa Nose byla řádným zdrojem obživy, a proto se nedopustil ani trestného činu příživnictví. Jediné, čeho se Josef Nos dopustil, bylo porušení předpisů o účtování jízd osobními vozidly. Z výpovědí svědků však vyplynulo, že se nejednalo o rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, protože se na místo vystoupení vskutku dopravoval osobními automobily, byť jinými, než uvedl ve vyúčtování.

Senát městského soudu zrušil rozsudek první instance a vrátil věc obvodnímu soudu k došetření.⁶

Nové hlavní líčení se bude konat u Obvodního soudu v Praze 1 [sic] na Ovocném trhu 20. září 1985 ve 12,10 v 1. patře, č. dveří 126. Obžalobu bude zastupovat JUDr. Florián.⁷

Josef Nos, nar. 16. 5. 1949, bytem Praha 4, Chaloupkova 1368, nyní lektor angličtiny a francouzštiny a kursu jógy, byl v minulých letech mnohokrát terčem pozornosti orgánů SNB při různých neformálních setkáních a koncertech, při nichž dovedl vytvořit příjemnou atmosféru pro mladé lidi zabývající se folkovou hudbou. Obsahem i stylem svých písní se Josef Nos vymyká oficiální propagandistické tvorbě: proto neustálé zásahy orgánů SNB, které nyní vrcholí vykonstruovaným soudním procesem.⁸

Informace o Chartě 77, r. 8, 1985, č. 10, s. 6.

POZNÁMKY

¹ K případu Josefa Nose viz dále sdělení VONS č. 473, 479, 614 a 618, dokumenty č. 476, 482, 617 a 621, a dokument č. 1177.

- ² Správně Obvodní soud pro Prahu 1.
- ³ Celým jménem Jana Příbková.
- ⁴ V obžalobě obvodního prokurátora pro Prahu 3 JUDr. Miroslava Bednaříka je dále uvedeno: „(socialistickým organizacím)“. Obžaloba je uložena in: LP, Sb. VONS, inv. č. 230, sign. 1/1, kart. 38.
- ⁵ Toto slovo v obžalobě není. Tamtéž.
- ⁶ Zprávu o soudním jednání s J. Nosem u Městského soudu v Praze obsahuje text „Písničkář před soudem“ uložený in: tamtéž, sign. IV/2, kart. 38.
- ⁷ Správně a celým jménem Karel Florian.
- ⁸ Zahájení Nosova trestního stíhání popisuje text „Stíhání Josefa Nose, písničkáře“ ze 31. 3. 1984, v němž bylo mj. uvedeno: „1. března 1984 okolo třinácté hodiny zazvonili u bytu P. Nováka, v Chaloupkové ulici 1368, Praha 4, dva civilisté. Otevřel jim P. Nos, který je zde trvale přihlášen od 12. 1. 1983. Neznámí muži se představili odznakem Kriminální služby a ptali se na majitele bytu, který nebyl přítomný. Zároveň vyzvali J. Nose, aby se legitimoval, a když tak učinil, otázali se jej, zda se s nimi nechce projet. J. Nos odpověděl, že spěchá do zaměstnání. Pod obvodním kulturním domem v Praze 4 pracuje jako lektor odborných kursů v pracovním poměru na dobu určitou od prosince 1982 (poloviční úvazek). Poté zavřel dveře a chystal se odjet. Když se ozývalo další bouchání na dveře, značně rozrušen se J. Nos odebral do pokoje, kde ulehnu, aby se uklidnil. Asi během necelé hodiny se v bytě (neznámo jakým způsobem do něj vnikli) <objevili> [dopsáno rukou] opět dva neznámí muži, kteří, aniž se něčím prokázali, vyzvali J. Nose, aby s nimi odjel, přičemž jej neustále vulgárně napadali. J. Nos, již značně rozrušen, je přestal vnímat a prožíval určitý stresový záchvat. Z bytu pak byl převezzen na interní oddělení Thomayerovy nemocnice v Krči v Praze 4, Budějovická 8, kde mu přes jeho protesty byl nevybíravým a násilným způsobem vypumpován žaludek, ačkoli na dotaz zdravotnického personálu, zda-li pozřel nějaké barbituráty či alkohol, jasně odpovídal, že ne, a proti zákroku se bránil. Z interního oddělení byl pak téhož dne večer převezzen do Psychiatrické léčebny v Bohnicích 91 v Praze 8 na intoxikační oddělení, primář Zdeněk Bašný. Zde J. Nose 7. 3. [19]84 navštívila jeho žena, družka Vl. Růžičková, se kterou žije více než 10 let ve společné domácnosti. V soukromém rozhovoru s ošetřující lékařkou MUDr. Jelínkovou jí bylo sděleno, resp. naznačeno, že umístění J. Nose na intoxikačním oddělení bylo více méně zkonstruované, aby se jím ‚ospravedlnil‘ předchozí zjevně neoprávněný zákrok na interním oddělení v nemocnici v Krči. Dále byla Vl. Růžičková (Kutná Hora, Marxova 113) upozorněna, že se J. Nos vlastně jen ‚psychicky sesypal‘ a že je již psychicky v pořádku a bude propuštěn z léčebny 9. 3. [19]84 s tím, že si pro něj přijedou příslušníci Veřejné bezpečnosti.
- Dne 9. 3. [19]84 asi kolem jedenácté hodiny očekávala Vl. Růžičková za asistence neuniformovaných příslušníků VB či spíše StB na propuštění svého muže [sic]. Na její dotaz, proč jsou zde příslušníci a co J. Nos spáchal, jí bylo sděleno, že jsou jen vykonavatelé a že J. Nos má být převezzen do vazby do Ruzyně. Na

to si ji zavolal primář MUDr. Zdeněk Bašný, který ji radil, aby si příslušníků nevyšimala, že je to věc chlapů, že by mohla být hrubě odbyta a že na labilní stav J. Nose příslušníky upozornil. Vl. Růžičková se znovu na příslušníky obrátila a požadovala na nich, aby jí byl alespoň předložen příkaz na udělení [sic] vazby, který jí nakonec byl ukázán. Příkaz byl podepsán JUDr. Marií Markovou toho času na mateřské dovolené a jako důvody pro převezení do vazby zde byly zhruba uvedeny tyto okolnosti:

- 1) neustálé měnění bydliště
- 2) vyhýbání se soudnímu stíhání
- 3) vyhýbání se pracovní povinnosti.“

Růžičková se pokoušela získat nějaké informace na Obvodním soudu pro Prahu 1. Podařilo se jí získat jméno obhájkyň, která byla Nosovi přidělena. Dne 12. 3. 1984 byl Nos propuštěn z vazby a zároveň mu byla předána obžaloba z trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1c, 2b tr. zák. Ve zprávě bylo konstatováno, že je celý příklad jasně řízen Státní bezprčností. Již v roce 1978 měla být Nosovi nabídnuta spolupráce za složení kvalifikačních zkoušek. Po odmítnutí sice složil zkoušky v oboru instrumentace, ale kvalifikace mu nebyla přiznána. Tuto skutečnost Nos nepopíral. Obhajoval se tím, že nadále vystupoval v oboru zpěvák, ve kterém mu kvalifikace odňata nebyla. LP, Sb. VONS, inv. č. 230, sign. IV/1, kart. 38.

Nosovým případem se zabýval i Heřman Chromý ve svém textu „Nejen o zpívání. Několik poznámek o folkovém písničkáři Josefu Nosovi a jeho životní situaci“. K osobnosti J. Nose a jeho tvorbě v něm bylo mj. uvedeno: „A jeho umělecké názory, za které je takto nepřímou postižen? Rekl bych, že ze všech písničkářů, kteří hráli a zpívali pod Šafránem, byl a je Pepa Nos nejméně radikální, přesněji řečeno, nikdy se nestaral, aby jeho písničky stranily tomu či onomu. A v politické situaci či názorech se nevyznal, protože se o ně vlastně v celém svém životě a zpívání nikdy hlouběji nezajímal. Ale jeho jednoduché bezelstné pohledy, často až naivizující přístupy k nejbanálnějším životním pocitům, příhodám, ať už zpíval o uzeném na hrášku nebo o jízdě v automobilu Škoda embé či o hašlerkách nebo zase [o] ‚originálních‘ pocitech krávy na pastvě, to všechno jej nesmírně sblížovalo s diváky, kteří jej brali a berou jako jednoho z nich, z jejich řad. Přitom svým vážně žertovným a roztomile rozchechtávajícím způsobem se dokázal účinněji a hlavně přístupněji dobírat smyslu a podstaty každodenní všední lidské existence života u nás než kterékoli jiné, náročněji pojaté studie, analýzy atd.“ Tento text zaslal Heřman Chromý redakci časopisu Melodie s průvodním dopisem z 23. 4. 1985, ve kterém se pozastavil nad skutečností, že nejenom výrazné písničkářské osobnosti J. Nose, ale i folku jako takovému „právě pro jeho tak zvanou diskutabilnost není věnována pozornost, tím spíše, že ve svých konečných důsledcích se stává zdrojem pozornosti naprosto jiných, nehudbních orgánů“. Heřman Chromý spolu s Nosovými přáteli poslal též žádost prezidentu republiky o pomoc J. Nosovi. LP, Sb. VONS, inv. č. 230, sign. IV/3, kart. 38.